

LUNDS KOMMUN
lunds.kommun@lund.se

2023-11-27
1 (19)
Dnr- 2023:5845

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Svaneskolan i Lunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Svaneskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Svaneskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och följa upp att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 maj 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5845) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Svaneskolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag följer upp och analyserar undervisningen, kunskapsresultaten och värdegrundsuppdraget. Rektorn genomför utifrån sin uppföljning och analys relevanta utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta identifierade behov. Granskningen visar även att rektorn följer upp undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv samt leder skolans jämställdhetsarbete. Rektorn ger också lärarna goda förutsättningar att samverka och försäkras om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Rektorn ser även till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga.

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag följer upp och analyserar undervisningen, kunskapsresultaten och värdegrundsuppdraget. Av inkommen dokumentation och av intervjuerna med rektorn, lärarna och elevhälsan framgår att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan följer upp och analyserar kunskaps- och värdegrundresultat kontinuerligt under terminerna samt gör en sammantagen analys vid läsårets slut. Uppföljningen av kunskapsresultaten sker i huvudsak utifrån lärarnas bedömningar, betyg och resultat från nationella prov på både individnivå och grupp-nivå. Kunskapsresultaten jämförs bland annat utifrån ämnen, kön, klasser samt över tid och fördelat mellan betygsstegen. Inför den sammantagna analysen vid läsårets slut gör lärarna inom respektive ämnesgrupp en analys av resultaten med utgångspunkt i gemensamma underlag och frågeställningar från rektorn. Den övriga uppföljning som görs under terminerna fokuserar i huvudsak på att identifiera elever som riskerar att inte nå målen samt analysera vilka behov och eventuella insatser som behöver sättas in på grupp- och individnivå. Det framgår vidare att rektorn utöver dessa uppföljnings- och analystillfällen bland annat följer upp undervisningen genom lektionsobservationer, kontinuerliga avstämningar med lärarna samt genom att själv delta i gemensamma kollegiala möten alternativt ta del av lärarnas dokumentation från dessa. Rektorn följer också upp uppvärdegrundsuppdraget och att det integreras i undervisningen via elevenkäter och samtal med lärarna exempelvis vid medarbetarsamtal samt i samtal med elevhälsan. Skolan har även ett trygghetsråd, bestående av elevrepresentanter från samtliga klasser samt kurator, skolsköterska, en lärarrepresentant samt den biträdande rektorn. Syftet med trygghetsrådet är att tillsammans med eleverna följa upp och diskutera trygghets- och värdegrundsfrågor och utifrån genomförda elevenkäter samt diskutera hur skolan kan arbeta vidare utifrån detta.

Granskningen visar vidare att rektorn utifrån sin uppföljning och analys genomför relevanta utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta

identifierade behov. Utifrån den samlade uppföljningen konstaterar rektorn att resultaten överlag är goda samt att undervisningen generellt håller en hög kvalitet. Av skolans uppföljning och analys för de två senaste läsåren framgår dock att flickornas kunskapsresultat ligger något lägre än pojkarnas i vissa ämnen. Rektorn beskriver att fler flickor under de senaste åren haft en högre frånvaro på grund av psykisk ohälsa som påverkat deras studieresultat. Rektorn beskriver vidare att skolan ser en tydlig koppling mellan just elevernas frånvaro och deras studieresultat samt att rektorn identifierat ett behov av att förtydliga närvarorutinerna på skolan. Rektorn har därför arbetat med att utveckla skolans arbete för att främja närvaro och motverka frånvaro. Skolan har arbetat med att stärka rutinerna för rapportering och uppföljning av elevers närvaro och frånvaro samt även utvecklat arbetet för att utreda orsaker till frånvaro och möjliga åtgärder för enskilda elever. Rektorn konstaterar att arbetet hittills lett till tydligare rutiner, att frånvaro upptäcks på ett tidigt stadium samt att insatser som satts in på individnivå i många fall haft en positiv effekt för elevernas närvaro. Utifrån skolans samlade uppföljning och analys har rektorn sedan tidigare även identifierat ett behov av att arbeta med att differentiera undervisningen för att den i större utsträckning ska utgå från alla elevers förmågor och behov. Inom ramen för detta utvecklingsområde har skolan bland annat arbetat med vissa utbildningsinsatser för lärare samt samtalsgrupper för kollegialt lärande med utgångspunkt i litteratur på området. Rektorn beskriver vidare att skolan framöver kommer att fokusera på att identifiera vilka delar av undervisningen som behöver utvecklas i förhållande till det gemensamma ramverk kring utmärkt undervisning som kommunen arbetar med. Rektor beskriver att arbetet nyligen påbörjats men att ramverket förväntas ge ett bra stöd i att vidare bearbeta undervisningsprocesserna på skolan. Av intervjuerna med rektorn och den pedagogiska personalen framgår vidare att resursfördelningen kontinuerligt ses över och förändras utifrån de behov som uppstår. Rektorn beskriver hur hen tar hänsyn till överlämningsinformation från elevernas tidigare skolor samt har en kontinuerlig dialog med lärarna och elevhälsan om vilka behov som finns. Elevhälsan gör dessutom observationer i samtliga nybildade klasser för att undersöka hur undervisningen fungerar utifrån elevernas behov. Rektorn har med utgångspunkt i kartläggningarna exempelvis förstärkt med personal i en av klasserna där eleverna behöver mer stöd och där studieron varit sämre.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn följer upp undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv samt leder skolans jämställdhetsarbete. Av inkommen dokumentation samt av intervjuer framgår att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten samt trygghetsresultat utifrån kön. Rektorn analyserar vidare, tillsammans med lärarna och

elevhälsan, vad eventuella skillnader och mönster kan bero på kopplat till undervisningens genomförande. Som beskrivs i området *Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder* framgår av skolans uppföljning och analys för de två senaste läsåren att pojkarnas kunskapsresultat ligger något högre än flickornas i vissa ämnen. Rektorn beskriver att flickorna tidigare haft en högre måluppfyllelse än pojkarna men att fler flickor under de senaste åren har haft en större frånvaro på grund av psykisk ohälsa vilket påverkat deras resultat negativt. Rektorn har, som beskrivits tidigare, organiserat ett arbete i syfte att på skolan som helhet främja närvaro och motverka frånvaro. Arbetet har inriktats mot att på ett tidigt stadium upptäcka och utreda problematisk frånvaro samt sätta in insatser på individnivå som i många fall haft en positiv effekt. Rektorn har även uppmärksammat att det bland pojkar i vissa fall förekommit hård jargong och maktlek där lärare, elevhälsa samt rektor fört enskilda samtal med elever och vårdnadshavare samt arbetat fram en samsyn bland de vuxna på skolan att reagera direkt vid hårt språkbruk och negativt beteende samt arbetat relationellt gentemot eleverna för att skapa en lugn miljö, vilket beskrivs vidare i *området Skolans arbete med trygghet*. Vissa lärare ger även exempel på att de inom ramen för sin egen undervisning fördelar talutrymmet och styr diskussioner så att både pojkar och flickor får ta plats och visa sina kunskaper samt att de arbetar med texter eller frågeställningar där jämställdhetsaspekter och könsnormer diskuteras. Av intervjuer med rektor, lärare och elevhälsan framgår att skolan under gemensamma temadagar varje läsår har fokus på sexualitet, relationer och samtycke där jämställdhetsaspekter och könsnormer tas upp och diskuteras. Eleverna gör utifrån temat ett arbete som kan bedömas i de olika ämnena.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn ger goda förutsättningar för kollegial samverkan samt försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som leder till utveckling av undervisningen. Det framgår av inkommen dokumentation samt intervjuerna med rektor, lärarna och elevhälsans representanter att rektorn har organiserat flera forum för samverkan mellan lärarna och med elevhälsan. Lärarna har kontinuerligt gemensam mötestid i ämnesgrupper, arbetslag och vissa samtalsgrupper för kollegialt lärande samt arbete med gemensamma uppgifter och planering. Arbetet inom samtalsgrupperna organiseras av rektorn med utgångspunkt i det som är skolans utvecklingsområdet. Fokus inom samtalsgrupperna har sen tidigare bland annat varit på kollegialt utbyte och fortbildning kopplat till differentierad undervisning. Rektorn beskriver att fokus framöver kommer att vara på det gemensamma ramverket kring utmärkt undervisning som nämns ovan i stycket *Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder*. Elevhälsan har flera forum för att kontinuerligt föra dialog med lärarna och ge dem handled-

ning i att planera och anpassa undervisningen utifrån elevernas behov. Rektor har exempelvis organiserat så att mentorerna enligt ett rullande schema möter elevhälsoteamet veckovis för att diskutera sin klass och olika insatser och behov på grupp- och individnivå. Mentorerna träffar då hela elevhälsoteamet och beskriver arbetet i sin klass, lyfter framgångar och svårigheter samt följer upp händelser som påverkar klassen och studiemiljön. Rektorn följer även upp och leder elevhälsans arbete och samverkan med lärarna via möten med elevhälsoteamet varje vecka. Vidare leder rektorn samt följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen via bland annat lektionsbesök, dokumentation från kollegiala träffar samt kontinuerliga samtal med lärarna inom ramen för skolans mötesstruktur.

Granskningen visar även att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga. Enligt intervjuerna med rektorn och den pedagogiska personalen framgår att ett viktigt fokus vid gemensamma möten är att få en samstämmighet kring vilka arbetssätt och rutiner som gäller på skolan. Lärarna har exempelvis gemensamma arbetssätt kring hantering av elevfrånvaro och de så kallade Svanepunkterna som beskriver hur lärarna ska arbeta med inledning och avslutning av lektioner, tavlestruktur, planering av läxor, placering och gruppindelning i klassrummen samt hur lärarna ska använda den digitala lärportalen för att synliggöra planering och centrala begrepp för eleverna. Vidare finns det också en planerad introduktion för nyanställda och eventuellt obehöriga lärare om hur arbetet på skolan fungerar och rektorn utser en mentor som har ett särskilt uppdrag att stötta och introducera kring gemensamma arbetssätt på skolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Undervisningen är varierad och lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Vidare arbetar lärarna medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Granskningen visar även att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Eleverna får möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Vidare visar granskningen att lärarna använder olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna samt att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande.

Målfokus, variation och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där mål och syfte tydliggörs. Av det samlade underlaget framgår att undervisningen har en tydlig struktur och att det finns ett logiskt flöde mellan olika lektionsmoment. Av samtliga lektionsobservationer och intervjuer framgår att lärarna inleder lektionerna med en genomgång av vad eleverna ska göra under lektionen samt hur det knyter an till lärandemål, aktuellt arbetsområde eller det eleverna senast arbetat med inom ämnet. I intervjuerna med rektorn och lärarna framgår att lärarna pratar med eleverna om undervisningens syfte för olika arbetsområden och återkommer till det löpande under arbetets gång. Det framgår vidare att det ingår i skolans gemensamma arbetssätt enligt de så kallade Svanepunkterna att lärarna ska inleda och avsluta lektionerna på ett tydligt sätt samt ange lektionsstrukturen på tavlan.

Granskningen visar vidare att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Det framgår av såväl intervjuer med lärare och elever som av lektionsobservationer att lärarna varierar undervisningen. Exempelvis arbetar lärarna för att se till att lektionerna innehåller olika moment såsom lärarledd genomgång och arbete med muntliga och skriftliga uppgifter samt praktiska eller laborativa övningar enskilt, i par eller i grupp. De intervjuade eleverna säger att de får arbeta på olika sätt och med olika saker under lektionerna samt att lärarna hjälper dem att komma vidare med uppgifterna. Av intervjuerna med lärarna och eleverna framgår att lärarna arbetar aktivt med att stötta eleverna i skolarbetet genom att till exempel ställa vägledande frågor, hjälpa dem att hitta strategier och verktyg för hur de kan komma vidare med uppgifter samt förtydliga instruktioner och synliggöra begrepp och planeringar på den digitala lärportalen. Flera

lärare beskriver även hur de arbetar med bland annat bildstöd med filmer, inläsnings-tjänst samt att vid genomgångar förklara på olika sätt exempelvis muntligt, skriftligt och genom att praktiskt visa vissa moment. Under de observerade lektionerna när eleverna arbetar med uppgifter ses hur lärarna går runt till både elever som räcker upp handen och till elever som inte gör det och förtydligar instruktioner samt ställer följdfrågor om hur eleverna tänker eller ger tips och stöd på hur de kan komma vidare.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna medvetet arbetar för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och elever framgår att lärarna arbetar på flera sätt med att uppmuntra eleverna och stärka deras tro på att de kan lära sig och utvecklas. Exempelvis arbetar lärarna kontinuerligt med att ge eleverna återkoppling, berömma elevernas arbetsinsatser och lyfta goda exempel på elevernas prestationer. Vidare framgår av intervjuerna att lärarna arbetar med att stärka elevernas motivation genom att visa engagemang och intresse för elevernas lärande och ha en positiv inställning till elevernas förmåga samt arbeta med att skapa ett klassrumsklimat där det är tillåtet att misslyckas. Rektorn och elevhälsan uppger i intervjuerna att lärarna genomgående har höga förväntningar på eleverna. Det framgår även att eleverna själva har höga förväntningar på sina egna prestationer och att det är något som lärarna beaktar för att förväntningar ska uppfattas som rimliga av eleverna. Under de observerade lektionerna ger lärarna löpande uppmuntran till eleverna genom att bekräfta det eleverna säger när de svarar på frågor från läraren och ge positiv respons när eleverna kommer vidare i arbetsuppgifterna.

Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Det framgår av intervjuerna att lärarna i stor utsträckning arbetar med differentierade och öppna uppgifter som kan genomföras på olika nivåer, sätter samman elevpar så att bägge parter utvecklas vidare tillsammans samt arbetar med läromedel med olika svårighetsgrad. Det framgår även att elever som blir klara snabbt med uppgifter får gå vidare med fördjupningsuppgifter eller får återkoppling på hur de kan arbeta vidare med texter för att öka kvaliteten. Rektorn och elevhälsan uppger att de i vissa fall låtit elever få undervisning på gymnasienivå samt att lärare ges viss handledning av elevhälsan för att få stöd i arbetet med att anpassa undervisningen. På de observerade lektionerna arbetar eleverna med uppgifter som är samma för alla men som i flera fall kan genomföras med varierande komplexitet alternativt ges eleverna som snabbt blir klara med det planerade arbetet möjlighet att arbeta med extra- och fördjupningsuppgifter. Exempelvis får eleverna under två av lektionerna arbeta med ett avgränsat tema och vissa gemensamma

frågeställningar som kan besvaras mer på en mer grundläggande eller på en mer avancerad nivå.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att lärare använder olika metoder för att ge eleverna möjlighet att reflektera både över frågor utan ett givet svar och över sitt eget lärande. I lärarintervjuerna och av lektionsobservationerna framkommer flera exempel på hur lärarna arbetar för att ge eleverna möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande. Det framgår att lärarna efter enskilda lektioner eller efter avslutat arbetsområde ger eleverna möjlighet att reflektera utifrån vad de lärt sig samt undervisningens innehåll och genomförande. Av intervjuerna med lärarna och de observerade lektionerna framgår vidare att undervisningen innehåller övningar som kan lösas på olika sätt samt att eleverna får resonera utifrån frågeställningar utan givet svar och över sitt eget lärande. Exempelvis får eleverna under en av de observerade lektionerna själva välja vilken bild och vilka tekniker de ska arbeta med inom ett avgränsat tema och vissa gemensamma frågeställningar. På en annan av de observerade lektionerna får eleverna reflektera kring händelseförloppet och karaktärerna i en text de läst. Flera lärare beskriver även hur de löpande i undervisningen ställer följdfrågor till eleverna om hur de tänker, ber dem motivera sina svar samt resonerar kring att de kan finnas flera svar och att man kan tänka på olika sätt. Det framgår även att mentorerna har ett särskilt uppdrag att arbeta tillsammans med eleverna kring studieteknik och ge dem möjlighet att reflektera kring vilka strategier som fungerar för just dem. Utöver de reflektionsmöjligheter som ges i olika undervisningssituationer lyfts även utvecklingssamtalen som ett tillfälle då eleverna reflekterar över sitt lärande och kunskapsutveckling utifrån riktade frågor kring detta.

Vidare visar granskningen att lärarna använder olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna samt att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande. Av intervjuerna med lärarna framgår att eleverna görs delaktiga bland annat genom att de får välja mellan olika arbetssätt, redovisningssätt samt vilken inriktning eller fördjupning de ska arbeta med inom flera arbetsområden. Exempelvis framgår att lärarna i flera ämnen visar på olika exempel att arbeta med uppgifter och att eleverna får välja vilket sätt som passar dem bäst. Av lärarintervjuerna framgår vidare att lärarna låter eleverna lämna synpunkter på planeringen i respektive ämne samt utvärderar undervisningen efter att arbetsområden avslutas eller efter kortare moment. Vid utvärdering ställer lärarna muntligt eller skriftligt frågor till eleverna om exempelvis hur de upplever undervisningen och vad de lärt sig. Lärarna beskriver att eleverna endast i begränsad utsträckning lämnar synpunkter på undervisningen men att de när eleverna lämnar önskemål på vad de vill

veta mer om eller hur de vill arbeta försöker att tillmötesgå det så långt det är möjligt. Exempelvis beskriver lärarna att de i stor utsträckning arbetar med öppna uppgifter där eleverna själva kan påverka genomförande och innehåll inom avgränsade teman samt ger de elever som vill möjlighet att redovisa muntliga uppgifter i mindre grupp istället för i helklass. Av intervjuerna och Skolinspektionens enkät framgår dock att eleverna upplever sin möjlighet till inflytande något mer begränsad än den bild lärarna ger. Rektorn och lärarna beskriver att de ytterligare behöver förtydliga när eleverna görs delaktiga och vad inflytande innebär, för att eleverna ska se och ta till vara de möjligheter som ges. Skolinspektionen ser positivt på att skolan arbetar vidare med det men även med att stärka elevernas inflytande över undervisningen på ett mer systematiskt sätt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Granskningen visar även att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl åtgärdande som förebyggande och främjande för att säkerställa elevernas trygghet.

Skolans arbete med studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa och bibehålla studiero. Det framgår av intervjuerna med rektorn, lärarna och elevhälsan att lärarna har ett gemensamt förhållningssätt och att de under mötestid i kollegiet återkommande diskuterar gemensamma arbetssätt för att skapa en lugn miljö. Lärarna diskuterar och tar stöd av varandra inom arbetslagen och av elevhälsoteamet för att främja

och förebygga studiero samt för diskussioner om eventuella åtgärder vid behov. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs varje läsår via enkäter samt via samtal med eleverna exempelvis i samband med utvecklingssamtalen och mentorstiden som är schemalagd varje vecka. Rektors bild, utifrån dessa kartläggningar samt den samlade uppföljningen av undervisningen, är att studieron generellt är god men att det förekommer att studieron ibland störs. Rektorn, tillsammans med lärarna och elevhälsan, ser att det är särskilt viktigt att skapa tydliga ramar för eleverna direkt när de börjar i årskurs 7 då det kan bli mer rörigt eftersom eleverna hamnar i en ny skolmiljö och nya gruppkonstellationer. För att ge goda förutsättningar för studiero från start genomför representanter för elevhälsan observationer av undervisningen i samtliga nybildade klasser i årskurs 7 för att följa upp elevernas stödbehov, göra eventuella förändringar i gruppssammansättningarna och vägleda lärarna i hur de kan göra anpassningar i undervisningen. Rektorn har med utgångspunkt i kartläggningarna exempelvis vidtagit åtgärder för att förbättra studieron genom att förstärka med personal i en av klasserna. Det främjande och förebyggande arbetet är inriktat mot att arbeta med tydliga strukturer för lektionerna, ordningsregler samt tydliga rutiner och ramar för eleverna. Lärarna samlar exempelvis in elevernas mobiltelefoner i början av lektionerna, ger eleverna bestämda platser i samtliga klassrum samt bestämmer indelning vid grupparbeten. Lärarna resonerar även återkommande tillsammans med eleverna om vad studiero innebär och hur alla gemensamt behöver bidra till ett bra klassrumsklimat. Dessa diskussioner sker i huvudsak vid mentorstiden och möten i med trygghetsrådet som beskrivs närmre i nästa stycke om *Skolans arbete med trygghet*. Av observerade lektioner och intervjuer med lärarna framgår att lärarna vidtar åtgärder för att skapa en lugn miljö främst genom att säga till elever när de är högljudda eller gör annat än det planerade skolarbetet. På lektionerna räcker det oftast med att lärarna påminner eleverna om att dämpa ljudnivån och stöttar dem i att komma vidare med uppgifter för att de ska behålla uppmärksamheten på undervisningen.

Skolans arbete med trygghet

Granskningen visar att skolan systematiskt kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa en trygg skolmiljö. Det framgår av inskickad dokumentation och samtliga intervjuer att elevernas trygghet på skolan kartläggs genom elevenkäter varje läsår och genom samtal och trygghetvandringar med skolans trygghetsråd. Därutöver förs samtal med eleverna om tryggheten på skolan i samband med utvecklingssamtal och under mentorstiden som är schemalagd varje vecka. Skolan använder även kränkingsanmälningarna som underlag för att identifiera mönster och kartlägga eventuell otrygghet på skolan. Enligt rektorn, lärarna och elevhälsan visar kartläggningarna att otrygghet framförallt förekommit vid förflytt-

ningar under skoldagen och i omklädningsrummen vilket lett till vissa praktiska åtgärder. Exempelvis har skolan sett till att det inte längre finns risk för att utomstående kan se in i omklädningsrummen. Skolan har uppmärksammat att det i vissa fall förekommit hård jargong och maktlekar mellan elever. Kuratorn har därför genomfört observationer under lektioner och i korridorer för att närmre undersöka hur eleverna interagerar med varandra. Skolan har vidare fört samtal med elever och vårdnadshavare för att förändra beteenden och språkbruk. Skolan har även organiserat så att rastvakter och övriga lärare håller uppsikt över gemensamma utrymmen samt reagerar och agerar direkt vid hårt språkbruk och negativt beteende mellan elever. Dessa åtgärder har haft positiva effekter utifrån tidigare problematik och bidragit till en lugnare och tryggare miljö för eleverna.

Vidare visar granskningen att skolan arbetar förebyggande och främjande för att skapa en trygg skolmiljö för eleverna och att arbetet grundar sig på ett gemensamt förhållningssätt bland personalen. Av intervjuerna med rektorn, lärarna och elevhälsan framgår att det på skolan finns ett gemensamt förhållningssätt bland de vuxna vad gäller det relationsskapande arbetet gentemot eleverna. Exempelvis arbetar lärarna för att kontinuerligt uppmärksamma och skapa kontakt med eleverna för att få dem att känna sig sedda samt medvetet röra sig i korridorer mellan lektioner och ha öppna dörrar till sina arbetsrum för att vara tillgängliga för elever.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar betyg och resultat på de nationella proven i syfte att identifiera eventuella avvikelser samt söker förklaringar till dessa i dialog med lärarna. Granskningen visar vidare att rektorn visserligen ger lärarna vissa förutsättningar att

kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans, men att hen inte leder arbetet eller försäkras sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet.

Analys av bedömning och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar betyg och resultat på de nationella proven i syfte att identifiera eventuella avvikelser samt söker förklaringar till dessa i dialog med lärarna. Av intervjuerna framgår rektorn jämför betyg mellan exempelvis ämnen, klasser, kön, över tid samt i förhållande till de nationella proven för att identifiera eventuella avvikelser. Det framgår att rektorn vid varje läsårsslut för diskussioner med lärarna om deras bedömningar och eventuella avvikelser på grupp- och individnivå samt gör vissa löpande avstämningar under terminerna och tillsammans med elevhälsan. Rektorn säger att det inte är vanligt förekommande med avvikelser kopplat till lärarnas bedömningar. I den officiella statistiken som avser läsåret 2021/22 samt i intervjun med rektorn framgår dock att det förekommit vissa skillnader mellan slutbetyg och resultat på nationella prov men att rektorn analyserat dessa tillsammans med lärarna och konstaterat att betygen varit motiverade utifrån elevernas uppvisade kunskaper i respektive ämne. Rektorn uppger också att statistiken från det senast avslutande läsåret inte visat på några större skillnader mellan nationella prov och slutbetyg.

Kvalitetssäkring av bedömning och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans, men att hen inte leder arbetet eller försäkras sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet. Av intervjuerna med rektorn och lärarna framgår att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att samtala om bedömning och betygssättning inom ämnesgrupperna samt under enstaka studiedagar eller andra gemensamma möten. Det framgår emellertid att samarbetet mellan kollegor inte sker på ett sådant sätt att alla lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning i samtliga ämnen. Vidare framgår att rektorn organiserar så att sambedömning och samrättning kan ske utifrån de nationella proven där undervisande lärare i aktuella ämnen deltar. Lärarna upplever emellertid att det utöver dessa tillfällen inte förekommer ett organiserat arbete för sambedömning och att det sker på lärarnas egna initiativ om diskussioner förs gällande bedömning. Både rektorn och flera av de intervjuade lärarna anser att sambedömning är ett utvecklingsområde för skolan. Det framgår vidare att rektorn inte följer upp och säkerställer att alla lärare använder olika metoder och verktyg för likvärdig bedömning och betygssättning även om det framgår

att lärarna inom vissa ämnen använder gemensamma prov och uppgifter samt Skolverkets bedömningsstöd i arbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och följa upp att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet.

Granskningen visar sammantaget att rektorn visserligen ger lärarna vissa förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg tillsammans, men att rektorn inte leder arbetet eller försäkrar sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet. Det riskerar att leda till att eleverna inte ges en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.¹ I läroplanen anges vidare att lärare utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna.² Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg.³

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att organisera verksamheten så att samtliga lärare regelbundet för diskussioner om sin bedömning och betygssättning med

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.8 Rektorns ansvar

² Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg

³ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (2022) Betyg och prövning, s. 18

kollegor och i sitt ämne. För att se till att samverkan kring bedömningsfrågor genomförs och utgår från kursplanernas krav, forskning och beprövad erfarenhet kan rektorn exempelvis tydligare följa upp att lärare för samtal kring bedömningar i arbetslagen och ämnesvis eller utforma tydligare mötesstrukturer för arbetet. I arbetet för en likvärdig bedömning rekommenderas rektorn också att se till att metoder för kvalitets-säkring av bedömningar, till exempel Skolverkets bedömningsstöd, avidentifierade uppgifter och prov samt olika former av sambedömning förankras hos samtliga lärare samt säkerställa att de används. Skolinspektionen vill påpeka att arbetet med att utveckla lärares bedömningskompetens behöver organiseras utifrån de behov som olika lärare har.

På Skolinspektionens vägnar

X Carolin Levinsson

Beslutsfattare

Signerat av: Carolin Levinsson

X Matilda Liljeberg

Föredragande

Signerat av: Matilda Liljeberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Nerman Hopovac medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Svaneskolan är en skola med årskurs 7-9 i Lunds kommun med 363 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 17-19 oktober 2023. Besöket genomfördes av Matilda Liljeberg och Nerman Hopovac.